

CONFEDERALISME IS COMPLEET ONAANVAARDBAAR

Confederalisme nee - Cohabitatie ja

Essay

Geert Messiaen

Er bestaat in de constitutionele doctrine geen enkele discussie over het feit dat een confederatie of statenbond een samenwerkingsverband is waarbij onafhankelijke staten bij verdrag regelen welke bevoegdheden ze samen wensen uit te oefenen. Met andere woorden, wie zegt voorstander te zijn van een confederale Belgische staat (*contradictio in terminis*) is meteen ook vóór de onafhankelijkheid van de deelstaten. Een confederaal België impliceert immers dat aan de deelstaten een volledige soevereiniteit wordt gegeven en dat zij nadien in een internationaal verdrag afspreken om bepaalde bevoegdheden samen uit te oefenen. Hoe dan ook houdt een confederaal België in: (1) dat eerst een splitsing in de deelstaten wordt doorgevoerd, (2) dat een einde wordt gemaakt aan de grondwet en dat deze wordt vervangen door een internationaal verdrag.

Confederalisme is dus geen doorgedreven vorm van federalisme. Confederalisme is wezenlijk iets anders en veronderstelt de onafhankelijkheid van de betrokken geconfedereerde staten. Concreet wil dat zeggen dat de confederalisten en de separatisten eigenlijk hetzelfde willen: de onafhankelijkheid van Vlaanderen en Wallonië. Over wat met Brussel dient te gebeuren spreekt niemand zich in dergelijke constructie uit. Alleen beloven de confederalisten dan om met de overige, voormalige Belgische deelstaten een internationaal verdrag te sluiten, terwijl de separatisten *sensu stricto* zelfs dat een brug te ver vinden. Het blijft evenwel onaanvaardbaar dat bepaalde politieke partijen die beweren het confederalisme na te streven, verzwijgen dat zij dus voor Vlaamse en Waalse onafhankelijkheid zijn. Van veel respect voor een eerlijk debat en voor de bevolking getuigt een dergelijke houding niet.

Ik vind het wel onwaarschijnlijk dat zij die aan onze staatinrichting bricoleren blijkbaar niet de precieze draagwijdte kennen van hun eigen uitgangspunten. Nog erger is dat de bevolking niet correct wordt geïnformeerd over de ware implicaties van de 'legitieme Vlaamse eisen voor een confederale staat'. De fase waarin onduidelijkheid en mistspuiterij aanvaardbaar waren, is nochtans allang voorbij.

Moet de bevolking over zo'n ingrijpend thema niet minstens haar mening worden gevraagd in een referendum? Het wordt hoog tijd om weer met de voeten op de grond te komen en de hele discussie in het breder kader te plaatsen waar ze thuis hoort. Confederalisme wordt voorgesteld als een doel op zich en niet als een middel om de overheid en dan vooral de dienstverlening aan de bevolking efficiënter te doen verlopen.

Zal het werkelijk efficiënter zijn? Ik heb zo mijn twijfels. Om te beginnen, een praktisch argument. Wanneer we spreken van onafhankelijke staten, zal Brussel bijna zeker een volwaardige stadsstaat worden en kan het logisch gezien geen hoofdstad meer zijn van een andere staat. Wat zal de verhuis van het Vlaams Parlement, van alle Vlaamse kabinetten en van alle Vlaamse administraties uit Brussel naar Vlaanderen de Vlaamse burger wel niet kosten? Diezelfde burger moet met de crisis nu reeds het gelag betalen door een slechtere openbare dienstverlening. En omgekeerd, welke weerslag zal dat vertrek hebben op de Brusselse economie? En dan blijft natuurlijk nog de vraag of er geen dringender problemen

zijn om aan te pakken. Ik denk in de eerste plaats aan de wereldwijde economische crisis die ons al een jaar of vijf in de ban houdt.

Hoe kunnen we onze ziekteverzekering en onze pensioenen leefbaar houden in het licht van de vergrijzing? Hoe zorgen we ervoor dat de knelpuntberoepen in de zorgsector ingevuld raken? Ik denk anderzijds ook aan de werkloosheid, vooral dan onder jongeren in de grote steden, aan de toenemende armoede en sociale uitsluiting en, deels als gevolg daarvan, aan de alsmaar toenemende kleine en grote criminaliteit die een sociale tijdbom vormt onder ons samenleven. Ik denk tenslotte ook o.m. aan de migratieproblemen, de gigantische milieuproblemen, te beginnen met de opwarming van de aarde, maar ook aan de opstapeling van gevaarlijke stoffen in de voedselketen, in de leefomgeving en dus ook in ons lichaam. Het zijn allemaal zaken die op een ruimer niveau moeten worden aangepakt. Daarom is het mobiliseren van de politieke energie voor gekissebis rond confederalisme alleen al vanuit ethisch standpunt compleet onaanvaardbaar!

In 2013 onderschreef ik volledig het standpunt van Prof. Dr. Koen Lemmens, Prof. Dr. Paul de Hert en Prof. Dr. Serge Gutwirth die doceerden aan de faculteit recht en criminologie van de VUB en een dergelijke oproep en visie eerder gepubliceerd hebben. Alsook de betekenis van het confederalisme van Murray Bookchin geschreven in november 1990 – verschenen in *the Meaning of Confederalism* – dit is trouwens de kern en de samenvatting van het bovenvermelde. Daarom zeg ik klaar en duidelijk confederalisme NEE, cohabitatie JA! België is een federale staat, samengesteld uit de gemeenschappen en de gewesten.

De auteur is ere-schepen Stad Roeselare, ere-provincieraadslid West-Vlaanderen - en jurist

Geert Messiaen